

Topologie v obraze

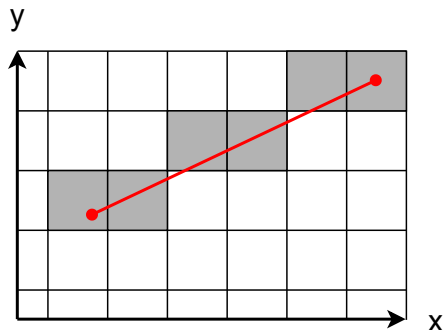
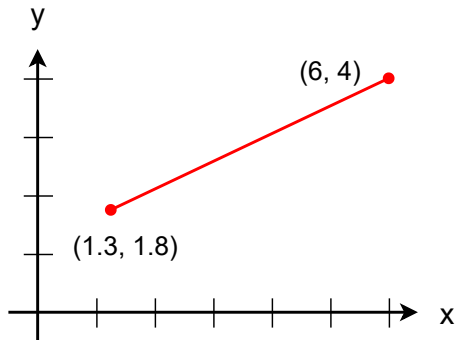
Počítačová grafika

Mgr. Markéta Trnečková, Ph.D.

Obraz

- **Matematický model:** $g = f(x, y)$ (obrazová funkce)
- **Prostorové souřadnice:** $x \in \langle x_{min}, x_{max} \rangle$ a $y \in \langle y_{min}, y_{max} \rangle$
- **Hodnoty funkce g :**
  - jedno číslo
  - trojice (čtveřice) čísel
  - celá kolekce dat
- **Rastr**

Spojité a rastrové zobrazení úsečky

Otázka je, jak zjistit, zda pixely tvoří souvislý objekt, nebo ne.

Vztahy mezi pixely

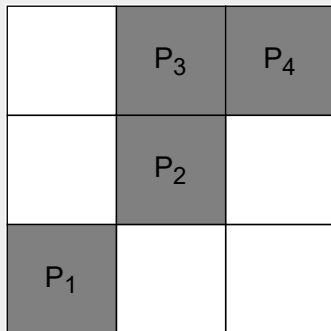
Sousednost

- pixel p ($[x, y]$)
  - **4-sousedé** ($N_4(p)$) – $[x-1, y]$, $[x+1, y]$, $[x, y-1]$ a $[x, y+1]$
  - **8-sousedé** ($N_8(p)$) – $N_4(p)$ a $[x-1, y-1]$, $[x-1, y+1]$, $[x+1, y-1]$ a $[x+1, y+1]$
  - **m-sousedé** ($N_m(p)$) – q , pro které platí $q \in N_4(p)$ nebo $q \in N_8(p)$, ale neexistuje r takové, že $r \in N_4(p) \wedge r \in N_4(q)$
mixed adjacency
-
- pixely p, q , definovaná množina intenzit
  - **4-sousední** – $q \in N_4(p)$
  - **8-sousední** – $q \in N_8(p)$
  - **m-sousedé** – $q \in N_m(p)$

Vztahy mezi pixely

Příklad

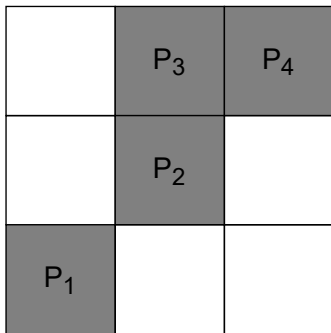
Určete vzájemnou sousednost pixelů P_1 , P_2 , P_3 a P_4 (v množině šedých pixelů) na následujícím obrázku.

Vztahy mezi pixely

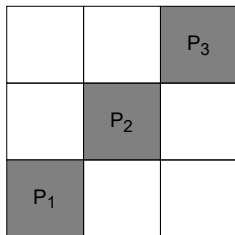
Řešení předchozího příkladu

- P_1 je 8-sousední pixelu P_2 , se kterým je i m-sousední. S ostatními pixely nesousedí.
- P_2 je 8-sousední s pixely P_1 , P_3 i P_4 , 4-sousední je s pixelem P_3 a m-sousední s pixelem P_1 .
- P_3 je 4-sousední a tedy i 8-sousední s pixely P_2 a P_4 .
- P_4 je 8-sousední s pixely P_2 a P_3 . S P_3 je dokonce 4-sousední.

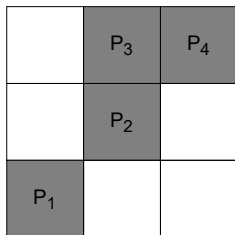

Vztahy mezi pixely

- **Digitální cesta** z pixelu p ($[x,y]$) do q ($[s,t]$) – sekvence sousedních pixelů
- **4-cesta**, **8-cesta**, **m-cesta**

- m-sousednost se zavádí kvůli nejednoznačnosti δ -spojitosti při definici cest (např. z P_1 do P_4)

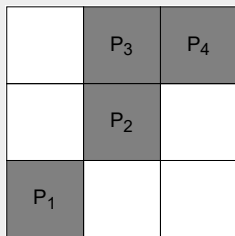

Vztahy mezi pixely

- **Spojité** pixely p ($[x, y]$), q ($[s, t]$) – existuje cesta
- **4-spojité, 8-spojité, m-spojité**
- **Komponenta** – množina spojitých pixelů
- **4-komponenta, 8-komponenta, m-komponenta**

Příklad

Kolik je v následujícím obraze komponent?

Vztahy mezi pixely

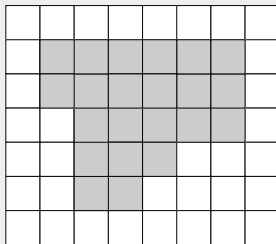
- **Oblast** (region) – množina pixelů, která je tvořena jednou komponentou (bereme v úvahu pouze 4- a 8- komponenty)
- **Sousední oblasti** – oblasti, jejichž sjednocení tvoří oblast
- **Disjunktní oblasti** – oblasti, které nejsou sousední

- předpokládejme, že v obraze máme k regionů, R_u bude jejich sjednocení – **popředí** (foreground)
- komplement R_u ($(R_u)^C$) – **pozadí** (background)

Vztahy mezi pixely

- **Okraj oblasti** (kontura) – množina pixelů oblasti, které sousedí s komplementem regionu (pozadím)

Příklad

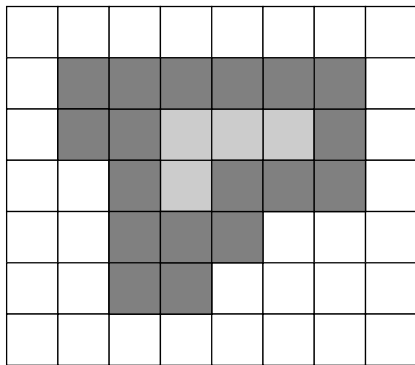
Předpokládejme, že máme 8-spojitou oblast. Jak bude vypadat okraj této oblasti?

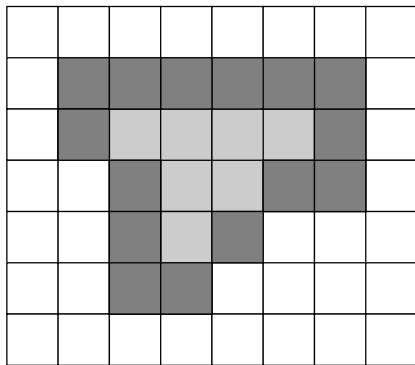
Jak by vypadal okraj, kdybychom oblast chápali jako 4-spojitou?

Vztahy mezi pixely

Řešení předchozího příkladu

8-sousedná oblast

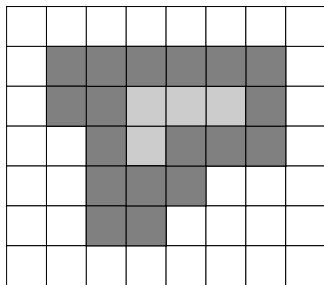

4-sousedná oblast

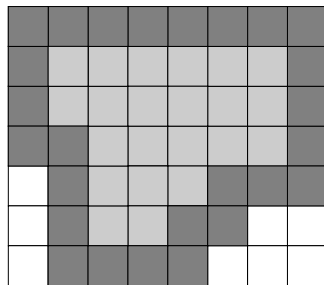
Všimněte si, kolikatisousedná cesta tvoří okraj které oblasti!

Vztahy mezi pixely

- **Vnitřní okraj oblasti** – okraj definovaný dříve
- **Vnější okraj oblasti** – okraj oblasti, který je tvořen pixely z pozadí (pixely pozadí, které sousedí s oblastí)

vnitřní okraj

vnější okraj

Ve většině algoritmů pro hledání okrajů se bere v úvahu vnější okraj kvůli tomu, že chceme, aby okraj tvořil uzavřenou cestu. Což by v případě jednopixelové oblasti nebylo splněno, kdybychom uvažovali vnitřní okraj.

Vzdálenosti v obraze

- p ($[x, y]$), q ($[s, t]$) a r ($[v, w]$)
- **Metrika:**
  - 1 $D(p, q) \geq 0$, $D(p, q) = 0 \iff p = q$
  - 2 $D(p, q) = D(q, p)$
  - 3 $D(p, q) \leq D(p, r) + D(r, q)$

Vzdálenosti v obraze

- city block distance (D_4):

$$D_4(p, q) = |x - s| + |y - t|$$

- D_8 vzdálenost:

$$D_8(p, q) = \max(|x - s|, |y - t|)$$

- Euklidovská vzdálenost (D_e):

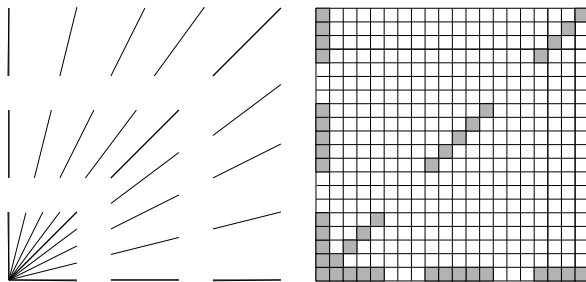
$$D_e = [(x - s)^2 + (y - t)^2]^{\frac{1}{2}}$$

4	3	2	3	4
3	2	1	2	3
2	1	0	1	2
3	2	1	2	3
4	3	2	3	4

2	2	2	2	2
2	1	1	1	2
2	1	0	1	2
2	1	1	1	2
2	2	2	2	2

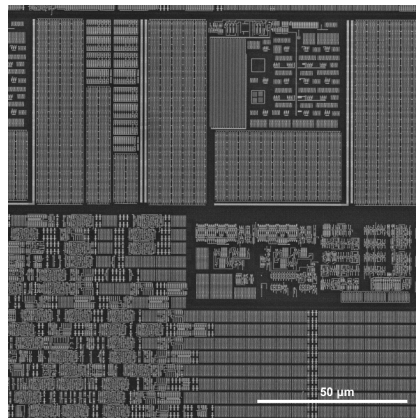
Vzdálenosti v obraze

- porovnejte vzdálenosti D_8 a D_e na následujících obrázcích

Vzdálenosti v obraze

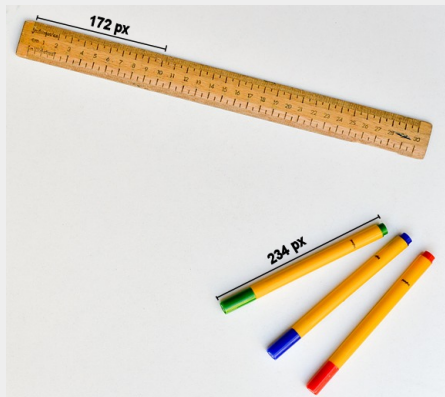
- reálná velikost $\neq$ vzdálenost v obraze
- Kalibrační značka

Vzdálenosti v obraze

Příklad

Na následujícím obrázku je označena vzdálenost mezi číslem 0 a 10 na pravítku (tento počet pixelů představuje 10 cm) a také velikost fixy v pixelech. Jaká je skutečná velikost fixy?

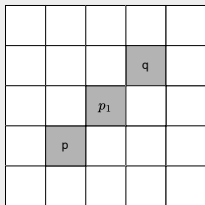

Vzdálenosti v obraze

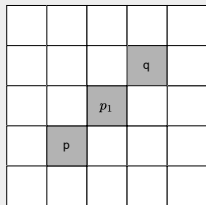
- vzdálenosti pixelů p ($[x, y]$) a q ($[s, t]$) definované dříve nejsou závislé na tom, zda mezi nimi existuje cesta nebo ne
- D_m **vzdálenost** mezi pixely p ($[x, y]$) a q ($[s, t]$) definujeme jako délku nejkratší m -cesty mezi body

Příklad

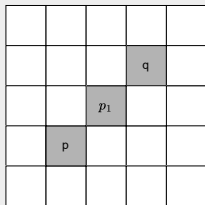
Určete m -vzdálenost mezi pixely p a q v následujících obrázcích.

(a)

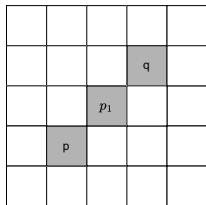
(b)

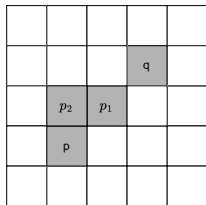
(c)

Vzdálenosti v obraze

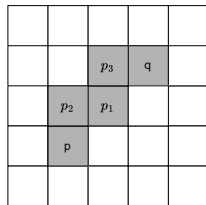
Řešení předchozího příkladu

(a)

(b)

(c)

(a) vzdálenost je 2 (cesta pp_1q)

(b) p a p_1 už nejsou m-sousedé, vzdálenost je 3 (cesta pp_2p_1q)

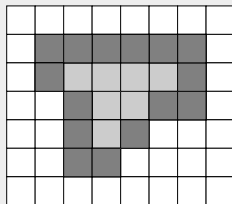
(c) vzdálenost je 4 (cesta $pp_2p_1p_3q$)

Vlastnosti okrajů oblasti

- **Délka okraje** – aproximace počtem pixelů tvořící okraj oblasti
- pokud bychom chtěli přesnější vyjádření vzdálenosti, pak bychom sledovali cestu tvořící okraj
- pokud jsou pixely v cestě 4-sousední, pak je započítáme s délkou 1, 8-sousedné s délkou $\sqrt{2}$

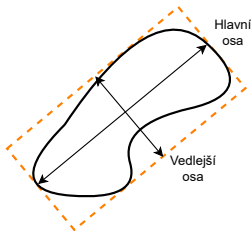
Příklad

Pro následující okraj určete aproximaci délky i přesnější délku.

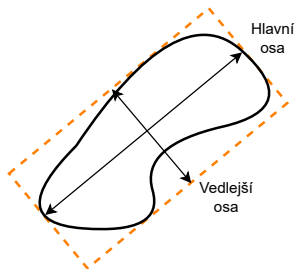
Vlastnosti okrajů oblasti

- **Průměr okraje** – největší vzdálenost dvou pixelů tvořící okraj $\max_{i,j}[D(p_i, p_j)]$
- tato hodnota spolu s orientací úsečky spojující tyto dva body – **hlavní osa** (major axis)
- předpokládejme $p = [x_1, y_1]$ a $q = [x_2, y_2]$ jsou nejvzdálenější body
$$délka_m = [(x_2 - x_1)^2 + (y_2 - y_2)^2]^{\frac{1}{2}}$$
$$směr_m = \tan^{-1}\left[\frac{(y_2 - y_1)^2}{(x_2 - x_1)^2}\right]$$
- **vedlejší osa** (minor axis) – linie, která je kolmá k hlavní ose a prochází středem hlavní osy
- délka vedlejší osy je taková, že obdélník procházející 4 koncovými body os obsahuje celý okraj oblasti

Vlastnosti okrajů oblasti

- obdélník procházející 4 koncovými body os, který obsahuje celý okraj oblasti – **ohraničující obdélník** (bounding box)

Vlastnosti okrajů oblasti

- **excentricita** – poměr hlavní a vedlejší osy

$$e = \sqrt{1 - \left(\frac{b}{a}\right)^2}$$

číslo mezi 0 a 1, které popisuje, jak „protažený“ je tvar

- **zakřivení křivky** – vyjadřuje, jak rychle se mění směr tečny podél této křivky

- **Interpretace**

- $\kappa = 0$ — křivka je v daném místě **přímá**
- $\kappa > 0$ — **konvexní bod**
- $\kappa < 0$ — **konkávní bod**

- **klikatost** (tortuosity) – vyjadřuje, jak moc je křivka „zvlněná“

Často se definuje jako poměr délky křivky L k přímé vzdálenosti mezi jejími koncovými body D

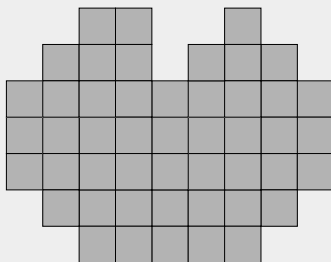
- tyto pojmy je těžké definovat pro diskrétní obrazy, nemůžeme spočítat tečnu, místo toho hranici aproximujeme lomenými čarami

Vlastnosti oblastí

- **hlavní osa**, **vedlejší osa**, **ohraničující obdélník** – stejně definované jako u okrajů
- **obsah** (A) – počet pixelů v oblasti
- **obvod** (p) – délka okraje oblasti

Příklad

Najděte hlavní a vedlejší osu, ohraničující obdélník a určete obsah a obvod následující (4-sousedné) oblasti.

Vlastnosti oblastí

- obvod (p) a obsah (A) sami o sobě moc informace nenesou
- **kompaktnost oblasti** (compactness) – míra toho, jak moc je oblast podobná kruhu

$$\text{kompaktnost} = \frac{p^2}{A}$$

bezrozměrná veličina

- **kruhovitost oblasti** (circularity) – míra toho, jak moc je oblast podobná kruhu

$$\text{kruhovitost} = \frac{4\pi A}{p^2}$$

bezrozměrná veličina

- **efektivní průměr** (effective diameter) – průměr kruhu, který má stejný obsah

$$D_{ef} = 2\sqrt{\frac{A}{\pi}}$$

Příklad

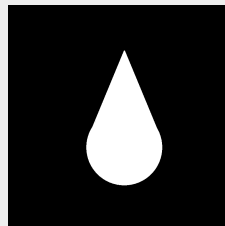
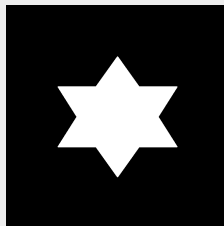
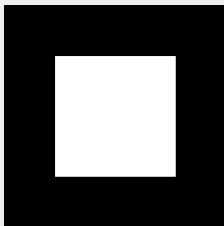
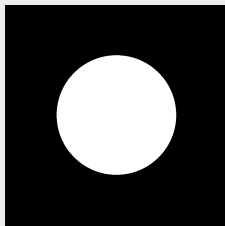
Jaká je kompaktnost a kruhovitost ideální kruhové oblasti?

Jaká je kompaktnost a kruhovitost ideální čtvercové oblasti?

Vlastnosti oblastí

Příklad

Zkuste odhadnout, jak bude vypadat kruhovitost, kompaktnost a excentricita následujících oblastí.

Vlastnosti oblastí

Řešení předchozího příkladu

excentricita	0.008	0.000	0.473	0.820
kruhovitost	1.005	0.822	0.488	0.730
kompaktnost	12.50	15.29	25.76	17.20

Příklad

Proč není kompaktnost prvního obrázku rovna ideální kompaktnosti kruhové oblasti?

Vlastnosti oblastí

- **centriod** (střed oblasti, těžiště) – představuje bod, ve kterém by byla oblast v rovnováze, pokud by měla rovnoměrnou hustotu
- v diskrétním obraze = průměrná poloha všech pixelů tvořících danou oblast
$$x_c = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N x_i, \quad y_c = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N y_i,$$
 (x_i, y_i) jsou všechny body oblasti, N je počet pixelů
- **konvexní obal oblasti** (Convex hull) – nejmenší konvexní oblast, která obsahuje všechny body (pixely) dané oblasti
- **extrémy oblasti** – souřadnice osmi „nejvzdálenějších“ bodů oblasti
top-left, top-right, right-top, right-bottom, bottom-right, bottom-left, left-bottom, left-top

ohraničující obdélník

konvexní obal

centroid

extrémy

Vlastnosti oblastí

- **Eulerovo číslo** E – rozdíl mezi počtem souvislých komponent a počtem děr

$$E = C - H,$$

kde C je počet komponent a H počet děr.

- **Solidita** (Solidity) – vyjadřuje, jak „vyplněný“ je konvexní obal oblastí.

Je definována jako poměr plochy oblasti k ploše jejího konvexního obalu

$$\text{solidita} = \frac{\text{plocha}}{\text{plocha\_konvexního\_obalu}}$$

Příklad

Jaké je Eulerovo číslo následující oblasti?

